

Luf 72

Väster som väste vilda på marken har för många år ^{sedan} ansänts till matlagning. Tyror användes till att laga som stuvning. Tidiga nässlor som kallades på den tiden för näller användes även till stuvning. Röllekar som hade en stam med en rund vit blomma som torkades på vinden och användes som en slags the när det blev tont och var bra vid förkylningar. Vild kommin användes som krydda till maten vid bakning av bröd blandades den i chagen morötter har aldrig använts som sötningmedel men under det första världskriget 1914-18 kokades sockerbeter och användes som sötningssmakalet det är ju inte så långt tillbaka i tiden. Som ersättning för kaffe användes råg och ärter och riktigt kaffe sön och helldagar. På denna trakt har aldrig ölets svamp folket är mycket okunniga ^{om} vilka svampar som är giftiga därför folkets motvilja att äta svamp i skogstrakterna som Torup o Skabersjö använder folket svamp även Malmö och Lundabov reser ut till skogarna och plockar svamp. Här på orten förekommer litet med svamp

har aldrig hört berättas att kor äter svamp. Björklag har inte den nuvarande generationen hört omtalas. I kryddgården såddes anis, fenköl, kummin och matört om vild kummin är omtalad förut matört användes i brännvin det skulle vara bra när folk hade ont i magen här i Bjärshög var en äldre lantbrukare som enligt nuvarande bedömning av människor var alkoholisk han brukade varje morgon ~~innan~~^{när} han steg upp jag hörde att han själv påstod att det var stärkande. Pers, skvattrum som användes till öl har aldrig förekommit på denna ort. Vänter som används till rengöring är icke känt men det brukas att använda slipstensavfall som blir kvar efter slipning i det kärl som man slog vatten i när slipningen pågick det användes än i dag till rengöring av knivar, gafflar, matskedar, theskedar, silver och bronsfurstakar, finns det icke tillgång till sådant så köpes i kemikalieaffärer putsmedel som användes. Mot mal användes numera naftalin det är inte bekant vad som används i äldre tid. Det förekom för många år sedan att yngre drängar hade vanliga löv och lön i häret efter baktning av bröd så lades deras sängkläder och gänskläder

in i bakugnen medan den var varm så tog det lod på ohyran.
man trötta den i häret som hade löst och komma sedan med finkam
till husudet blev rent. Det ansegs som skam bland arbetare och londa-
klassen att ha ohyra ^{sin} så husbondefolket företog radikala åtgär-
der för att utrota ohyran så ansegs den som hade haft ohyran med
sig erkände gärna att det var bra att bli rengjord för sen blev
han ännu fri för sina medfjärnars från och utskällning. Vägglöss höides
man aldrig talas om på denna ort. Det var ingen ohyra som hade
fått spridning på landsbygden. I slutet av 1800-talet så omtala Malmö-
bor som arbeta vid byns ångtröska att i de äldre husen i staden
var mycket med vägglöss. Inga växter användes i sädesbingar för
att skydda mot or. För färgning av tyg omtalades att hundkött
användes hur färgningen tillgick är icke bekant. Påskäggen färgades
på så sätt att man tog de yttersta bladen av rödlök och lade
i vatten för att koka därefter silades bladen ifrån och sedan
färgades äggen som blev röda till färgen. Som prydnadsväxter an-
vändes i trädgården en växt som kallades för pepparträd ungefär
en alm höga och hade små vita blommor och små röda bär. Även

brändgula liljer med gula blommor planterades i trädgården päskliljer och pingstliljer var ju mycket vanliga. Vilda blommor som kallades för hanakamma med gula blommor, brinnande kärleken kallades en blomma som även hade namnet högmödan med vackra röda blommor dessa sorter planterades i trädgårdarna. Gammeldagsblommor som sattes i krukor som prydnadsväxter inemman var pelagonier, toffelblomma, blodsdroppar som de kallades på skånska bygdemålet. Dessa blommor användes inte så mycket för doften som för prydnad, vilda blommor hade i äldre tider samma prydnadsvärde ^{som} odlade blommor. Musiken (myckmadra är inte känd på denna ort. Vid gillen och på högtidsdagar uppvaktade man i gamla tider med sockerkaker eller tårter först i början av 1900 talet börja man på högtidsdagar uppvakta med blommor som man köper i blomsteraffärer även backarblommor som växte i trädgårdarna användes vid uppvaktningar. Här finnes ingen som hört ontalas att man använde växter till medicin man använde te till kikshosta blodrot är inte känt. När jag var gosse så fick jag bölder på halvan min moder plocha då på rökanterna gröna blad som kallades röglredsblad som lades på bölderna och drog ut

det gula slem som fanns i tölden. För att stilla näsblod användes
ättika vanliga blödningar av sår tiätta ^{man} med vatten tills blödnngen
upphörde. Huru medicin tillredades har aldrig blivit omtalad här
på orten. I början av 1880-talet tjäna en dräng hos min far som ibland
fick mindre sår på händerna han brukade lägga spindelväv på såret
och såret blev fort läkt spindelväven såg clamnig och oren ut men
han påstod att den var ett bra läkemedel mot sår, thall och svorm. Järskor
inte som jag känner till. Ombett förekommer inte här men i skogstrakten
händes det någon gång att människor blev utsatta för ombett men hur man
behandlar såret är icke känt. I Bjärstorp var en äldre lantbrukare
som hade ett gammalt recept angående spanska till kor som var
mycket bra som blev förtord efter hans död. Mot mugg på hästar använde
man blästen upplöst i vatten. Mot kor som icke vill som man säger
vill bliu brunstig släppte man tillsammans med en tjur i
inhägnad hvilket i bland lyckades någon medicin har jag aldrig
hört användas. Roten av nattviol har nog aldrig använts här på
orten av människor och djur. Man har numera veterinär som botar
säkert men det misstänks även för dem med både hästar och

Kor man kallar sådana kor för blommor som aldrig blir dräktiga
och därför såldes till slakt. Sugger som inte ville bli brunstiga bruka
^{man} att steka eller som det kallas brynja haare vilket hade god verkan.
Fargaltar som var tröga och icke ville veta av parning köpte man något
som kallades för stängpers var liksom nätter med skal med svart
pulver inne i det var detta pulver som blandades i gröten och sedan
förtärdes av gatten. Tidigare tid brukar veterinärer ordinerat någon
slags medicin för dylika fall. Som fortärfördringemedel har jag aldrig
hört att någon växt användes men förfortändsticker användes ju
ofta bland den tjänande klassen och ibland med dödlig påföljd. Man
satte in cyperen i rummen där man vistades för att njuta av dessa
blommors friska doft det är inte bekant om blommor användes för att
förskomma sjukdom. Jag var på besök i ett gammalt hus i Bara sedan
där var en äldre man som var sjuk hans syster som även var äldre
omtalade att de hade en öppen skorsten som hon eldade i så att
det blev rök vad hon eldade med tale hon inte om hon slapp in
bröden och stängde sedan dörrarna när hon varit därinne en
^{stund} så skrek hon så högt så hon kände sig manad släppa ut honom igen.

Jag fråga henne då vad nytt de skulle vara till för hon kunde
ju ha krävt honom med ^{riktig} sin svarade hon att han hade kommit för
något hon mena ju att onda makter drev sitt spel med människorna.
Midvintermarkasten är inte omtalad under min tid. Äldre kvinnor brukar
läsa lavendel med sig till kyrkan vilket användes att lukta på när
presterna höll långa predikningar så kunde man ju hålla sig bättre
vakna. Jag läste i en tidsskrift en gång om att Karl XII bar alltid på
roten av en blomma som heter Arum Mandragora Vernalis och som
skulle föra lycka med sig om han bar den vid Fredrikshall var icke
omtalat. Berättelsen var skrivet av friherrinnan Gayt på Torup. Några
andra blommor har inte varit kända som lyckobringare. I Skom i
närheten av Ljös bodde en klok gubbe som botade sjukdomar han
kallades för Skomspågen. I Sköddiken Fredalusöken bodde en klok
man som kallades Doktor Söderholm som även hade sjuka som
berömt ^{hans} och ibland blevo friska. I Vinlinge Flyby socken bodde
en klok gumma som även botade sjuka det omtalades om henne när
hon skulle dö så måste en man skjutas under sängen innan hon dog.
De vilda örter som de menade var en hemlighet som ingen fick reda
på. Dessa personer äro döda för längre tid tillbaka i tiden.